

Ба Шуруи диссертационии 6D.KOA-003
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, маҳаллаи Буни Ҳисорак)

Тақриз

**ба автореферати диссертасияи Раҳимов Ромиз Рамазонович дар мавзуи
“Муқаммалгардонии қарзиҳии ипотекии манзилӣ дар ташкилотҳои
қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир”, барои дарёфти
дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.07 -
Молия, муомилоти пулӣ ва қарз**

Зарурияти бо манзил таъмин намудани аҳолӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷустуҷӯи роҳҳои ҳалли ин масъаларо талаб мекунад. Таҷрибаи мамлакатҳои мутараққӣ нишон медиҳад, ки ҳалли самараноки ин масъала қарзиҳии ипотекии манзилӣ ба шумор меравад.

Қарзиҳии ипотекии манзилӣ дар иқтисодиёти кишвар нақши муҳим мебозад. Он танҳо яке аз намудҳои қарзиҳӣ ба шумор меравад, инчунин ба рушди бисёр бахшҳои бизнес, аз он ҷумла соҳтмон, ки солҳои охир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон босуръат пеш меравад, мусоидат мекунад. Дар навбати худ, рушди соҳтмон маъни онро дорад, ки зиёда аз 60 самтҳои гуногуни бизнес ҳамчунин рушд мекунанд ва бо фармоишот таъмин мегарданд.

Зимни таҳқиқот муайян гардид, ки бе васеъ истифодабарии чунин механизм, ба монанди ипотека, ҳалли масъалаи бо манзил таъмин намудани аҳолӣ дар муддати нисбатан кӯтоҳ номумкин аст. Муаллиф қайд намудааст, ки дар бисёр кишварҳои ҷаҳон соҳиби манзил шудан бо истифодабарии механизми қарзи ипотекии манзилӣ на танҳо шакли асосии ҳалли масъалаи манзилӣ ба шумор меравад, балки бахши фаъолияти иқтисодие мебошад, ки нақши қалидиро дар он бонкҳо ва дигар соҳторҳои қарзӣ мебозанд. Ҳангоми ташкили оқилона ва аз ҳама муҳим - самаранок ипотека метавонад механизми тавонои зиддитаваррумӣ гардида, монеаи афзоиши нарҳ дар бозори истеъмолӣ шавад. Аз ҳисоби рушди ин ҷузъи иқтисодиёт васеъшавии имкониятҳои соҳтмон, афзоиши истеҳсоли масолехи соҳтмонӣ ва рушди фаъоли дигар бахшҳои алоқаманди иқтисодиёт ба миён меояд.

Зимни шиносой бо автореферати диссертасия маълум гардид, ки муаллиф мавқеи маҳсуси ипотека ва қарзиҳии ипотекии манзилиро дар иқтисодиёти миллӣ қайд намудааст. Маҳсус қайд шудааст, ки бозори сармояи ипотекӣ дар аксар мамлакатҳои аз ҷиҳати иқтисодӣ мутараққӣ на танҳо шакли асосии беҳтарсозии шароити манзил ба ҳисоб меравад, балки ба вазъи иқтисодии кишвар дар умум низ таъсири назаррас мерасонад. Баъдан, низоми қарзиҳии ипотекии манзилӣ имрӯз механизми мураккаберо ташкил мекунад, ки аз зернизомҳои ба ҳам алоқаманд ва вобаста иборат аст. Маҳз ипотека имконият медиҳад, ки манфиатҳои аҳолӣ дар беҳсозии шароити манзил, бонкҳои тиҷоратӣ ва дигар қарзиҳандагон – дар фаъолияти

самаранок ва фоидаовар, бахши соҳтмон – дар таъминоти истеҳсолот бо фармоиш, давлат – дар рушди иқтисодии умумӣ, ки паҳншавии васеи қарзиҳии ипотекии манзилӣ ба аҳолӣ ба инҳо мусоидат мекунад, ба ҳам мувофиқ карда шаванд.

Бо вучуди ҷиҳатҳои мусбӣ, ки дар автореферат оварда шудаанд, баъзе норасоиҳо ҷой доранд:

1. Кори илмӣ бурд мекард, агар дар он пурсиш байнин ташкилотҳои қарзӣ гузаронида мешуд.
2. Дар автореферат механизми ташкили бонки маҳсуси ипотекӣ оварда нашудааст.

Норасиҳои зикршуда сатҳи тавсиявӣ дошта, натиҷаҳои назариявию амалии таҳқиқотро коҳиш намедиҳанд. Дар маҷмӯъ, мазмуни автореферат шаҳодат медиҳад, ки диссертатсия таҳқиқоти ҷиддии илмӣ буда, мустақилияти муаллифро дар пажӯҳишу ҳалли муаммоҳои илмии мавзуи интихобшуда нишон медиҳад.

Ҳамин тавр, автореферати диссертатсияи Раҳимов Ромиз Рамазонович дар мавзуи “Муқаммалгардонии қарзиҳии ипотекии манзилӣ дар ташкилотҳои қарзии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити муосир”, ба талаботи Низомномаи Комиссияи Олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз сазовор мебошад.

**Доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор,
муовини ректор оид ба илм ва
инноватсияи Дошишгоҳи давлатии ҳуқӯқ,
бизнес ва сиёсати Тоҷикистон**

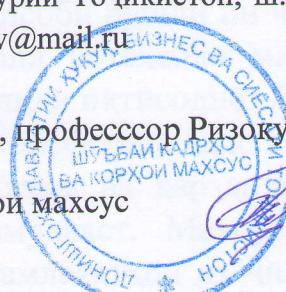

Ризокулов Т.Р.

Суроғаи дошишгоҳ: 735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хуҷанд, 17 мкр., хонаи №1, тел.: (+992) 342223594, e-mail: t_rizokulov@mail.ru

Имзои доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Ризокулов Тӯрақул Рабимқуловичро тасдиқ мекунам.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои маҳсус

Мирпочоев И.Х.